

TÁBORI TITKOSÍTÁS

Minden tábori postának megvan a bája, főleg ha egy kis játékosság is rejlik benne. Nincs is annál mókásabb, mint amikor titkosírással leveleztek egymással, egyénileg, vagy akár őrben is. A Morse ABC és a Braille-írás is segítségetekre lehet ebben.

A **Morse ABC** volt a távíró által használt egységes nyelv, amelynek során hosszú és rövid karaktereket használtak az egyes betűk megkülönböztetésére. Nevét a távíró atyjáról, Samuel Finley Breese Morseről kapta.

A betűket helyettesítő pon-

tok és vonások nem véletlenül lettek összepárosítva: az angol nyelvben leggyakrabban előforduló E magánhangzó lett egy pont, a leggyakoribb mássalhangzó, a T pedig egy vonás. Ezekhez mérten a betűk gyakoriságából eredve kapta meg a többi betű a hozzájuk párosított jelet. Morse első táviratát 1844-ben küldték, a továbbított üzenet pedig így hangzott: Mit mívelt Isten? (What hath God wrought?)

A Morse kódjeleket leggyakrabban a szavak ritmikájára támaszkodva tanuljuk, azaz a rövid magánhangzókat a

pontnak, a hosszú magánhangzókat pedig a vonásnak feleltetjük meg egy-egy szóban. Így például az A betűt, ami egy pontból és egy vonásból áll, megjegyezhetjük az agár szó memorizálásával, a B betűt a békababa szóval, és így tovább. Tudtad, hogy ezeknek a segédszavaknak van egy gyűjtőnévük? **Mnemonicoknak** nevezzük őket.

Azonban sokaknak vizuális az emlékezőképessége, azaz könnyebben jegyeznek meg dolgokat, ha azokat szemléltetve, rajzolva látják. Ha te is színek, formák segítségével tanulsz, a következő ábra nagy

segítségére lehet a Morse ABC elsajátítása közben. Biztos, ami biztos, a betűk mne-monikjait is alájuk írtuk.

Tudtad? A Titanic óceánjáró 1912-es balesete során is a Morse kódot használták segítségkérésre. Az SOS jelzést küldték többször a hajóról, ami az angol Save Our Souls, "Mentsétek meg lelkeinket!" jelszó rövidítését jelenti.

Órsi gyakorlat:

Gyufásdobozból készítenek Morse segédeszközt. Vonjátok be a gyufásdobozokat egyszínű papírral. A doboz egyik oldalára filccel rajzoljátok fel egy-egy betű jelét, a másik felére pedig magát a betűt. Készítenek minden betűből többet. Ha ezzel megvagytok, indulhat a játék. Játsszatok akasztófásat (valaki kigondol egy szót, a többieknek pedig a betűket tippegetve ki kell találniuk azt, még mielőtt megrajzolódna az akasztófa), vagy alkossatok keresztretjvényt. Használhatjátok Scrabble játékként is a segédeszközt.

Ha már mesterei vagytok a morsekódnak, a vakok és gyengénlátók által használt **Braille ABC**-t is gyakorolhatjátok. A Louis Braille által alkotott írás dombornyomott formában készül, így tapogatóssal ismerhető fel. Hat pöttyből álló, 2 oszlopos elrendezésű elemek alkotják az alapját, hasonlóan a dominóhoz.

kockát, amelynek egyes oldalaira egy-egy betűt rajzoljátok fel. Dobjátok felváltva a kockával, majd egy perc alatt soroljátok fel minél több, a dobott betűre kezdődő szót. Készíthettek belőle dominót is, hogy a táborig minél több betűt sikerüljön elsajátíttatnotok.

Péter Dominika

Készítenek papírból dobó-

